

Előszó

A Szegedi Tudományegyetem szakmai tevékenységét átfogóan bemutató reprezentatív sorozat a Szegedi Egyetemi Tudástár. Az élő és élettelen természet-, illetve bölcsész- és társadalomtudományi kutatásokról is tájékoztatást ad a szélesebb közönségnek.

A bölcsészettudományi, illetve a társadalomtudományi kötetben a rendkívül szerteágazó irányokat a szerkesztők a doktori iskolák elvei alapján „szűkítették” és rendszerezték. Törekedtek arra, hogy ez a panoráma kiegyenlített, elfogultságoktól mentesen, értékalapú legyen. Az egész sorozat koherenciája a tudományos-minőségi szempontok maximális érvényre juttatásán túlmenően az egyes kötetek egymáshoz való viszonyában fedezhető fel. És természetesen abban, hogy minden szerző és szerkesztő ugyanannak a szellemi közösségnek a tagja. Ez a kölcsönös hatás akarva-akaratlanul kifejezésre jut az egyetem „levegőjében”, pontosabban az egyetemi légkörben, a tudományos kutatásokban, még akkor is, ha azokat nagyon különböző területeken folytatják. A szerkesztők törekedtek arra is, hogy mindenki csak egyszer szerepeljen a sorozatban. Ez alól csak az egész vállalkozást, a Szegedi Egyetemi Tudástárat indító, Szent-Györgyi-előadásokat tartalmazó könyv képez kivételt.

A hatodik kötete elsősorban a Szegedi Tudományegyetemen végzett bölcsészettudományi kutatások eredményeiből ad ízelítőt. Nem volt nehéz feladat összeállítani az itt közölt anyagot, hiszen a szerkesztők építhettek az SZTE ismertségét, tekintélyét meghatározó, tudományos potenciált képviselő bölcsészprofesszoraira. E szakmai közösség tagjai itthon és külföldön rendszeresen publikáló aktív kutatók, egyetemi tanárok, a Magyar Tudományos Akadémia doktorai, akik ugyanannak a tudós generációnak a tagjaiként alapvetően és a szükséges mértékben egységes elvek szerint meghatározzák az egyetem tudományos életét. Ők azok, akiknek – az SZTE többi, hasonló korú kutatójával egyetemben – jelentős szerepe volt abban, hogy a Szegedi Tudományegyetem képes volt elnyerni a kutatóegyetemi minősítést, illetve a kiválósági címet. Szenior tudósok ők, akik életkoruknál fogva nemcsak a saját tudós karrierjük építésében vehettek és vettek részt, hanem fiatal kutatók és oktatók generációinak a pályáját egyengették, segítették. Professzoraink nem pusztán a hazai, hanem a nemzetközi tudományos életben is aktívan szerepelnek, közülük számosan külföldi egyetemeken is oktatnak.

A bölcsészeti területen négy, a társadalomtudományin három doktori iskola és fél tucat MTA-kutatócsoport tevékenykedik. Ezek létrejöttének és sikeres működésének feltétele a jelen kötetben helyet kapó, valamint az itt

terjedelmi okokból nem szereplő professzoraink, vezető tanáraink magas szintű oktató és kutató tevékenysége.

A kötetekben szereplő írások nemcsak nemzedékeken és határokon átívelő tudományos teljesítményt és hatást hivatottak bemutatni, hanem azt a tudományos értelemben vett sokszínűséget is, amelyet a professzori kar megtestesít. Az olvasó ezt minden bizonnyal érzékelni fogja, hiszen a bölcsészettudományi kötetbeli írások tematikája igen változatos: többek között olvashatunk irodalomtudományi cikkeket a magyar irodalom és világirodalmi kapcsolatainak témaköréről, de a filozófia és a történettudomány ugyanúgy képviselteti magát, mint a nyelvtudomány.

A kötetben szereplő tanulmányokat, melyek jó része első változatban korábban már megjelent egyéb orgánumban, úgy igyekeztünk kiválasztani a szerzők segítségével, hogy a szélesebb olvasóközönség számára is élményt nyújtsanak, ám egyúttal hűen tükrözzék a Szegedi Tudományegyetemen folyó humán tudományi kutatómunkát, mégpedig a legjobb minőségben.

2014. október 12.

*Pál József, Vajda Zoltán
a kötet szerkesztői*